

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та природокористування
Навчально-науковий інститут охорони здоров'я
Кафедра медико-психологічних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

_____ О. А. Лагоднюк
“ _____ ” _____ 2018 р.

08-03-05

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

Фізіотерапія
PHYSIOTHERAPY

спеціальність
specialty

227 Фізична терапія, ерготерапія
227 PHYSICAL THERAPY,
ERGOTHERAPY

галузь знань
branch of knowledge

22 Охорона здоров'я
22 Health care

Робоча програма «Фізіотерапія» для студентів, які навчаються за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія. Рівне: НУВГП, 2018. – 14 с.

Розробник: Брега Людмила Борисівна – старший викладач кафедри медико-психологічних дисциплін.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри медико-психологічних дисциплін.

Протокол від «05» червня 2018 року № 7

Завідувача кафедри: _____
(підпис)

А. О. Ногас
(ініціали та прізвище)

Схвалено науково-методичною комісією за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія .

Протокол від «25» червня 2018 року № 6

Голова науково-методичної комісії _____
(підпис)

І. М. Григус
(ініціали та прізвище)

© _____, 2018 рік

© _____, 2018 рік

ВСТУП

Програма обов'язкової (нормативної) навчальної дисципліни «Фізіотерапія» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра спеціальності «Фізична терапія, ерготерапія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є засвоєння головних принципів використання аспектів щодо дії різних фізичних чинників на організм людини, зокрема за умов окремих хвороб та станів.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Фізіотерапія» є складовою частиною циклу дисциплін професійної та практичної підготовки для студентів за спеціальністю «Фізична терапія, ерготерапія». Вивчення курсу передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних курсів – анатомія людини, фізіологія людини, лікувальний масаж, рефлексотерапія та інші.

Цілеспрямованої роботи над вивченням спеціальної літератури, активної роботи на лекціях, лабораторних заняттях, самостійної роботи та виконання поставлених задач.

Вимоги до знань та умінь визначаються галузевими стандартами вищої освіти України.

Анотація

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Фізіотерапія» є формування системи теоретичних знань, набуття практичних вмінь, навичок і методичних аспектів фізіотерапії, з використанням фізичних факторів зовнішнього середовища в їхньому природному або преформованому вигляді. Метою викладання навчальної дисципліни «Фізіотерапія» є поглиблення знань студентів про проведення реабілітаційних заходів у пацієнтів з різною патологією та набуття ними теоретичних знань та практичних навичок щодо особливостей проведення фізіотерапевтичних процедур у фахово-реабілітаційній діяльності для відновлення здоров'я і працездатності хворих та питанням техніки безпеки при роботі з фізіотерапевтичною апаратурою.

Ключові слова: фізіотерапія; професійна компетентність; відновлення здоров'я; працездатність хворих; фахово-реабілітаційна діяльність.

Abstract

The subject of the study of the discipline "Physiotherapy" is the formation of a system of theoretical knowledge, acquiring practical skills, skills and methodical aspects of physiotherapy, using physical factors of the external environment in their natural or preformed form. The purpose of teaching the discipline "Physiotherapy" is to deepen students' knowledge about carrying out rehabilitation measures in patients with different pathologies and gaining them theoretical knowledge and practical skills regarding the peculiarities of carrying out physiotherapeutic procedures in vocational rehabilitation activities for the restoration of health and working capacity of patients and safety issues when working with physiotherapeutic equipment.

Key words: physiotherapy; professional competence; restoration of health; working capacity of patients; vocational rehabilitation activities.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів: семестр – 3	Галузь знань 22 Охорона здоров'я	За скороченим терміном навчання Нормативна (ПП)	
	Спеціальність 227 Фізична терапія, ерготерапія		
Модулів: 1 семестр – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів: 1 семестр – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин – 90 Денна: 4 семестр - 90 год. Заочна: 90 год		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента - 3	Рівень вищої освіти: бакалаврський	Лекції	
		20 год.	2 год.
		Практичні, семінарські	
		Лабораторні	
		14 год.	8 год.
		Самостійна робота	
		56 год.	80 год.
		Індивідуальні завдання:	
Вид контролю: 1 семестр – екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 40%

для заочної форми навчання – 20%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни – формування системи теоретичних знань, практичних вмінь та навичок з використання фізичних факторів зовнішнього середовища в їхньому природному або преформованому вигляді з метою відновлення здоров'я або профілактики порушень здоров'я людей.

Завдання дисципліни:

знати:

- загальні питань з організації фізіотерапевтичної служби і курортної справи в Україні;
- правила і вимоги до обладнання фізіотерапевтичного відділення (кабінету), експлуатації та техніки безпеки при організації фізіотерапевтичного відділення (кабінету);
- вимоги до ведення облікової документації фізіотерапевтичного відділення (кабінету);
- механізм дії фізичних факторів, вплив фізичних факторів на основні патологічні процеси і функції різних органів і систем організму;
- принципи сумісності і послідовності призначення фізичних факторів і процедур;
- принципи, виникнення патологічних процесів, механізми їх розвитку і клінічні прояви; принципи оцінки показників загальних і функціональних методів обстеження хворих, які направляються на фізіотерапію;
- основні клінічні симптоми і синдроми захворювань, при яких використовують методи фізіотерапії;
- принципи використання фізичних факторів для профілактики захворювань і реабілітації хворих, в т. ч. диспансерних груп;
- показання та протипоказання до застосування фізичних факторів.

вміти:

- оволодіння практичними навичками роботи з фізіотерапевтичними апаратами дотримуючись відповідних умов експлуатації та техніки безпеки;
- вміти оформити необхідну облікову документацію фізіотерапевтичного відділення (кабінету);
- розуміти особливості медичної етики і деонтології у фізіотерапії;
- визначити доцільні методи впливу фізичними факторами при тих чи інших захворюваннях, вибрати оптимальний для хворого фізіотерапевтичний комплекс;
- дати оцінку перебігу захворювання та ефективності впливу фізичних факторів, оцінити можливі ускладнення захворювання та ускладнення, пов'язані з впливом фізичних факторів;
- самостійно проводити фізіотерапевтичні процедури, використовуючи згадані вище методи впливу фізичних чинників на організм людини з метою реабілітаційних та профілактичних впливів.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальна фізіотерапія, як наука і навчальна дисципліна

Тема 1. Вступ. Предмет і завдання фізіотерапії. Етапи розвитку фізіотерапії. Принципи сучасної фізіотерапії. Механізм лікувальної дії фізичних чинників.

Алгоритм проведення фізіотерапевтичної процедури. Техніка безпеки при роботі у фізіотерапевтичних відділеннях (кабінетах).

Тема 2. Електролікування: гальванізація; електросон; діадинамотерапія; ампліпульстерапія; флюктуоризація; інтерференцтерапія; лікарський електрофорез; електродіагностика і електростимуляція; дарсонвалізація; УВЧ-терапія; УВЧ-індуктотермія; СВЧ-терапія; КВЧ-терапія; низькочастотна магнітотерапія; постійне електричне поле; франклінізація; аероіонотерапія. Світлолікування: лікувально-профілактичне застосування інфрачервоного і видимого, ультрафіолетового та лазерного випромінювання.

Тема 3. Лікування механічними впливами: вібротерапія; баротерапія; ультразвукова терапія; апаратний масаж (пресотерапія). Лікування штучно-зміненим повітрям: аерозольтерапія, спелеотерапія, галотерапія, озонотерапія. Водолікування: загальні принципи гідротерапії; ванни; душі; лазні (парова лазня, сухоповітряна лазня (сауна); бальнеотерапія; внутрішнє застосування лікувальних мінеральних вод.

Тема 4. Курортотерапія. Кліматотерапія. Клімато-курортологічна характеристика України. Спеціальні методи кліматотерапії: аеротерапія, аерофітотерапія, геліотерапія, таласотерапія.

Тема 5. Лікування теплом і холодом. Лікування теплом (індуктотермія) і холодом (кріотерапія). Грязелікування та торфолікування. Парафінолікування. Пунктурна фізіотерапія: характеристика методів пунктурної фізіотерапії.

Змістовий модуль 2. Фізіотерапія при різних нозологіях

Тема 1. Фізіотерапія і курортне лікування хворих терапевтичного профілю: фізіотерапія при захворюваннях серцево-судинної системи (артеріальна гіпертонія і гіпотонія, ішемічна хвороба серця, нейроциркуляторна дистонія, захворювання периферичних судин, ревматизм, вади серця); фізіотерапія при захворюваннях органів дихання (ГРВІ, бронхіт, пневмонія, бронхіальна астма, бронхоекстатична хвороба); фізіотерапія при захворюваннях органів травлення (езофагіт, гастрит, виразкова хвороба, захворювання печінки і жовчовивідних шляхів, коліт, панкреатит); фізіотерапія при захворюваннях нирок і сечовивідних шляхів.

Тема 2. Фізіотерапія при захворюваннях суглобів, хребта і сполучної тканини (остеоартроз, подагра, інфекційні специфічні артрити, остеохондроз, ревматоїдний артрит, хвороба Бехтерева). Фізіотерапія при захворюваннях ендокринної системи та порушеннях обміну речовин. Фізіотерапія при захворюваннях головного та спинного мозку. Фізіотерапія при захворюваннях периферичної і вегетативної нервової системи. Фізіотерапія при неврозах і невротичних станах. Фізіотерапія при шкірних захворюваннях і променевих ураженнях.

Тема 3. Фізіотерапія і курортне лікування хворих хірургічного профілю: фізіотерапія в акушерстві та гінекології; фізіотерапія в офтальмології; фізіотерапія в оториноларингології; фізіотерапія в стоматології; фізіотерапія в травматології; фізіотерапія в ортопедії; фізіотерапія в хірургії; фізіотерапія в урології.

Тема 4. Лікування фізичними факторами дітей і підлітків: принципи та особливості фізіотерапії в педіатрії; фізіотерапія при захворюваннях серцево-судинної системи у дітей; фізіотерапія при травматичних і ортопедичних захворюваннях у дітей.

Тема 5. Фізіопрфілактика. Комплексна програма фізіопрфілактики. Преморбідна фізіопрфілактика і загартовування організму. Первинна і вторинна фізіопрфілактика.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	усь		у тому числі					усь		у тому числі			
	сл	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1													
Змістовий модуль 1. Загальна фізіотерапія, як наука і навчальна дисципліна													
Тема 1. Вступ. Предмет і завдання фізіотерапії. Етапи розвитку фізіотерапії. Принципи сучасної фізіотерапії. Механізм лікувальної дії фізичних чинників. Алгоритм проведення фізіотерапевтичної процедури. Техніка безпеки при роботі у фізіотерапевтичних відділеннях (кабінетах).			2			4		2					
Тема 2. Електролікування: гальванізація; електросон; діадинамотерапія; ампліпульстерапія; флюктуоризація; інтерференцтерапія; лікарський електрофорез; електродіагностика і електростимуляція; дарсонвалізація; УВЧ-терапія; УВЧ-індуктотермія; СВЧ-терапія; КВЧ-терапія; низькочастотна магнітотерапія; постійне електричне поле; франклінізація; аероіонотерапія. Світлолікування: лікувально-профілактичне застосування інфрачервоного і видимого, ультрафіолетового та лазерного випромінювання.			2	2		4				2		10	
Тема 3. Лікування механічними впливами: вібротерапія; баротерапія; ультразвукова терапія; апаратний масаж (пресотерапія). Лікування			2	2		6				2		10	

штучно-зміненим повітрям: аерозольтерапія, спелеотерапія, галотерапія, озонотерапія. Водолікування: загальні принципи гідротерапії; ванни; душі; лазні (парова лазня, сухоповітряна лазня (сауна); бальнеотерапія; внутрішнє застосування лікувальних мінеральних вод.													
Тема 4. Клімато-курортологічна характеристика України. Спеціальні методи кліматотерапії: аеротерапія, аерофітотерапія, геліотерапія, таласотерапія.	2		2			6							10
Тема 5. Лікування теплом і холодом. Лікування теплом (індуктотермія) і холодом (кріотерапія). Грязелікування та торфолікування. Парафінолікування. Пунктурна фізіотерапія: характеристика методів пунктурної фізіотерапії.	2		2			6							10
Разом за змістовим модулем 1		10		8		28	2					4	40
Змістовий модуль 2. Фізіотерапія при різних нозологіях													
Тема 1. Фізіотерапія і курортне лікування хворих терапевтичного профілю: фізіотерапія при захворюваннях серцево-судинної системи (артеріальна гіпертонія і гіпотонія, ішемічна хвороба серця, нейроциркуляторна дистонія, захворювання периферичних судин, ревматизм, вади серця); фізіотерапія при захворюваннях органів дихання (ГРВІ, бронхіт, пневмонія, бронхіальна астма, бронхоектатична хвороба); фізіотерапія при захворюваннях органів травлення (езофагіт, гастрит, виразкова хвороба); захворювання печінки і жовчовивідних шляхів, коліт, панкреатит); фізіотерапія при захворюваннях нирок і сечовивідних шляхів.	2		2			5							10

<p>Тема 2. Фізіотерапія при захворюваннях суглобів, хребта і сполучної тканини (остеоартроз, подагра, інфекційні специфічні артрити, остеохондроз, ревматоїдний артрит, хвороба Бехтерєва). Фізіотерапія при захворюваннях ендокринної системи та порушеннях обміну речовин. Фізіотерапія при захворюваннях головного та спинного мозку. Фізіотерапія при захворюваннях периферичної і вегетативної нервової системи. Фізіотерапія при неврозах і невротичних станах. Фізіотерапія при шкірних захворюваннях і променеви ураженнях.</p>	2	2	5			2		
<p>Тема 3. Фізіотерапія і курортне лікування хворих хірургічного профілю: фізіотерапія в акушерстві та гінекології; фізіотерапія в офтальмології; фізіотерапія в оториноларингології; фізіотерапія в стоматології; фізіотерапія в травматології; фізіотерапія в ортопедії; фізіотерапія в хірургії; фізіотерапія в урології.</p>	2		5			2		10
<p>Тема 4. Лікування фізичними факторами дітей і підлітків: принципи та особливості фізіотерапії в педіатрії; фізіотерапія при захворюваннях серцево-судинної системи у дітей; фізіотерапія при травматичних і ортопедичних захворюваннях у дітей.</p>	2	2	6					10
<p>Тема 5. Фізіопрофілактика. Комплексна програма фізіопрофілактики. Преморбідна фізіопрофілактика і загартовування організму. Первинна і вторинна фізіопрофілактика.</p>	2		6					10
<p>Разом за змістовим модулем 2</p>	10	6	28	2		4		40

Всього годин		90	20		14			56	2			8		80
---------------------	--	-----------	-----------	--	-----------	--	--	-----------	----------	--	--	----------	--	-----------

5. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. Загальна фізіотерапія та лікувальні фактори термічної природи			
1.	Електролікування та світлолікування.	2	
2.	Лікування механічними впливами та штучно-зміненим повітрям.	2	2
3.	Клімато-курортологічна характеристика України. Особливості застосування водолікування, грязе- та торфолікування.	2	2
4.	Лікування теплом і холодом. Пунктурна фізіотерапія.	2	
Змістовий модуль 2. Фізіотерапія при різних нозологіях			
1.	Фізіотерапія і курортне лікування хворих т ерапевтичного профілю.	2	
2.	Фізіотерапія і курортне лікування хворих хірургічного профілю.	2	2
3.	Фізіотерапія при різних нозологіях.	2	2
	Разом	14	8

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Тема 1. Особливості медичної етики і деонтології у фізіотерапії.	4	6
2.	Тема 2. Механізм лікувальної дії фізичних чинників на організм.	5	6
3.	Тема 3. Алгоритм проведення фізіотерапевтичної процедури.	5	6
4.	Тема 4. Техніка безпеки при роботі у фізіотерапевтичних відділеннях (кабінетах).	5	6
5.	Тема 5. Перша допомога при ураженнях електрострумом, опіках, анафілактичному шоці при роботі у фізіотерапевтичних відділеннях (кабінеті).	5	7

6.	Тема 6. Фізіопрфілактика, її види, значення для загартовування та оздоровлення населення. Комплексна програма фізіопрфілактики.	4	6
7.	Тема 7. Преморбідна фізіопрфілактика і загартовування організму.	5	6
8.	Тема 8. Первинна і вторинна фізіопрфілактика.	4	6
9.	Тема 9. Класифікація курортів України, їх призначення.	4	7
10.	Тема 10. Лікування фізичними факторами дітей і підлітків.	5	7
11.	Тема 11. Принципи та особливості фізіотерапії в педіатрії при захворюваннях серцево-судинної системи у дітей.	5	7
12.	Тема 12. Лікування фізичними факторами дітей і підлітків фізіотерапія при травматичних і ортопедичних захворюваннях у дітей.	4	7
Разом		56	80

7. Індивідуальні завдання

1. Підсумком самостійної роботи над вивченням дисципліни є: робота з фізіотерапевтичною апаратурою під контролем викладача, що забезпечує закріплення теоретичних знань, сприяє набуттю практичних навичок.
2. Аналіз застосування фізіотерапії при різних нозологіях та супутній патології.
3. Комп'ютерна презентація: «Особливості застосування фізіотерапії при різних нозологіях».

8. Методи навчання

1. Словесні: розповідь-пояснення, бесіда, лекція.
2. Наочні (мультимедійні проектори, комп'ютери, ілюстрація, демонстрація, таблиці, посібники, навчально-методичні рекомендації, роздатковий матеріал).
3. Лабораторні: застосування об'єктивного контролю теоретичної підготовки та засвоєння практичних навичок, вправи, робота з фізіотерапевтичною апаратурою, реферати.
4. Глобальна мережа Internet.

Основними формами вивчення курсу є лекції, лабораторні заняття, індивідуальні та групові консультації, під керівництвом викладача, самостійна робота з фізіотерапевтичною апаратурою, що забезпечує закріплення теоретичних знань, сприяє набуттю практичних навичок і розвитку самостійного мислення.

9. Методи контролю

1. Поточний контроль включає оцінку теоретичних знань, практичних навичок та самостійну роботу. Поточний контроль здійснюється на кожному лабораторному занятті відповідно конкретним цілям, під час індивідуальної роботи викладача зі студентом для тих тем, які студент опрацює самостійно і вони не належать до структури лабораторного заняття.
2. Модульний контроль через навчально-науковий центр незалежного оцінювання.

3. Підсумковий контроль знань – екзамен відбувається відповідно до Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти (сайт НУВГП).

Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості контролю.

Використовуються такі методи усного контролю, які мають сприяти підвищенню мотивації студентів-майбутніх фахівців до навчально-пізнавальної діяльності. Відповідно до специфіки фахової підготовки перевага надається усному, тестовому та практичному контролю.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2					40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для екзамену
90- 100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	
60-63		
35-59	незадовільно, з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

0-34	незадовільно, з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	---	---

11. Методичне забезпечення

1. Опорні конспекти лекцій.
2. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (НКНМЗД).
3. Нормативні документи ВООЗ України.
4. Наочні посібники та відеофільми.
5. Матеріальні засоби навчання техніко-тактичних дій, комп'ютерне забезпечення.
6. Брега Л.Б. Фізіотерапія: методичні вказівки до виконання лабораторних робіт. НУВГП, – Рівне, 2016. – 26 с. Рекомендовано до друку методичною комісією НУВГП спеціальності: 227 «Фізична реабілітація» Протокол № 2 від 11.02.2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/4303/>

12. Рекомендована література

Базова

1. Брега Л.Б. Фізіотерапія: навчально-методичний посібник / Л.Б. Брега, А.О. Ногас – Рівне, 2017. – 150 с.
2. Курортология и физиотерапия / Под ред. В.М. Боголюбова. – М.: Медицина, 2005. – Т. 1, 2.
3. Клячкин Л.М. Физиотерапия / Клячкин Л.М., Виноградов М.Н. – М.: Медицина, 2008. – 289 с.
4. Федорів Ярема-Роман. Загальна фізіотерапія: навчальний посібник / Ярема-Роман Федорів, А. Л. Філіпюк, Р. Ю. Грицько/. – Київ : Здоров'я, 2004. – 223 с. : іл. - Бібліогр.: с. 221-223.
5. Яковенко Н.П. Фізіотерапія: підручник. / Н.П. Яковенко, В.Б. Самойленко/ – К.: ВСВ «Медицина», 2011. – 256 с.

Допоміжна

1. Лікувальне застосування електричного струму, електричного та магнітного полів, електромагнітного випромінювання : навчальний посібник / Уклад. О. О. Черепок, Н. Г. Волох. - ЗДМУ, 2016. – 140 с.
2. Клячкин Л.М. Физиотерапия / Клячкин Л.М., Виноградов М.Н.. – М.: Медицина, 2008. – 289с.
3. Медицинская реабилитация: [руководство в 3-х томах] / Под ред. В.М. Боголюбова – М., 2007.

4. Мухін В.М. Фізична реабілітація / Мухін В.М. – Київ. – 2000. - 423 с.
5. Физическая реабилитация / Под ред. проф. С.Н. Попова. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2008. – 365 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Частная физиотерапия: Учебное пособие/Под ред. Ч25 Г.Н. Пономаренко. – М.: ОАО «Издательство «Медицина», 2005. – 744 с. – Режим доступа: <https://www.google.com.ua/search?q=1>.

2. Фізіотерапія: підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів/ В.Д. Сиволап, В.Х. Каленський; ЗДМУ.- 3.: ЗДМУ, 2014-196 с. – Режим доступу: http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/2244/1/SyvolapVD14_Fizioter.pdf